

C149 – BUI10

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

26 februari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de situatie in opvangcentra voor kinderen en personen met een handicap in Oekraïne	1
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het onderzoek naar het inzetten van zogenaamde publieksdiplomaten	6
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het zenden van een Vlaamse delegatie naar Kosovo en de gevolgen hiervan voor de relaties met Servië	9

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de situatie in opvangcentra voor kinderen en personen met een handicap in Oekraïne

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enige tijd geleden werden we geconfronteerd met schokkende beelden uit een aantal Bulgaarse tehuizen, waar voornamelijk mensen met een handicap en weeskinderen werden opgevangen, of beter: aan hun lot werden overgelaten. De BBC-reportage, die bij ons werd uitgezonden op Canvas, zorgde voor heel wat verontwaardigde reacties. Er werd al snel een Belgische delegatie, met onder meer initiatiefnemer Chris Dusauchoit, naar Bulgarije gestuurd. Vandaag hebben we vernomen dat de Bulgaarse overheid al een aantal maatregelen heeft genomen. Het tehuis in kwestie is gesloten en er werden enkele miljoenen euro's vrijgemaakt.

Op initiatief van de heer Jan Roegiers werd in de plenaire vergadering van enkele weken geleden bij hoogdringendheid een resolutie over dit thema behandeld. In de resolutie stelden de indieners: "Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering bij de Bulgaarse overheid zijn grote bezorgdheid te uiten over de schrijnende wantoestanden in door haar gerunde verzorgingsinstellingen voor gehandicapte en verlaten kinderen, de Bulgaarse regering te vragen haar verbintenissen na te komen en de nodige middelen vrij te maken om het opvangsysteem voor kinderen met een handicap grondig en op een structurele manier te hervormen en in aangepaste opvang te voorzien, en na te gaan in welke mate Vlaanderen Bulgarije kan helpen bij een menswaardige opvang voor verlaten kinderen."

Deze vragen aan de Vlaamse Regering waren terecht en gegronnd. Wij moeten echter tot onze spijt vaststellen dat dergelijke toestanden zich ook nog in andere landen voordoen. Enige tijd geleden werd ik gecontacteerd door de vzw SOS Oekraïne uit Izegem. De initiatiefnemer, Roland Devolder, heeft uiteraard ook de BBC-reportage over Bulgarije gezien en hij erkent dat er ernstige problemen zijn, maar stelt ook dat die problemen niet beperkt zijn tot Bulgarije. Hij heeft dat zelf kunnen vaststellen in Oekraïne.

De heer Devolder heeft een dubbel gevoel bij deze kwestie. Voor de reportage bij ons vertoond werd,

wisten weinig mensen af van de wantoestanden in Bulgarije. De initiatiefnemer van SOS Oekraïne heeft zelf ook al geprobeerd om een cameraploeg mee te krijgen naar Oekraïne. Het ging om de regionale West-Vlaamse televisie, en die mensen moesten daarvoor betaald worden, wat vanzelfsprekend niet tot de mogelijkheden behoorde. De heer Devolder vindt het terecht dat er zoveel aandacht besteed werd aan de wantoestanden in Bulgarije, maar betreurt tegelijk dat er altijd veel media-aandacht nodig is, alvorens men in actie schiet. Hij heeft de wantoestanden in Oekraïne al op diverse niveaus aangekaart, maar zulks bleef tot nog toe zonder gevolg.

Mijnheer de minister, uiteraard kunnen het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering niet voor alles en iedereen verantwoordelijk gesteld worden. Bulgarije behoort echter tot de EU, en het kan niet dat vandaag in een EU-land nog dergelijke wantoestanden bestaan. Toch wil ik benadrukken dat er wel degelijk ook een link bestaat tussen Vlaanderen en Oekraïne. Op woensdag 20 juli 2005 had u een overleg met de ambassadeurs over meer samenwerking met de Westelijke Balkan en Oost-Europa. Ook de ambassadeur van Oekraïne nam deel aan de besprekingen.

Ik citeer uit uw persbericht naar aanleiding van dat overleg: "Hoewel Oekraïne niet onmiddellijk perspectief heeft op toetreding tot de EU, wil Vlaanderen werk maken van een structurele samenwerking op lange termijn met Oekraïne. Vlaanderen wil een intensievere samenwerking met de landen van de nieuwe buitengordel, in hoofdzaak met Oekraïne. "Oekraïne heeft een veelbelovende toekomst. Met de aanstelling van de nieuwe president is er alvast vooruitzicht op een aantal belangrijke hervormingen", aldus minister Bourgeois."

In een persmededeling van augustus 2007 liet u bovendien weten dat u naast de ondersteuning voor nieuwe lidstaten via de derde pijler ook in een budget voorzag voor de zogenaamd nieuwe buurlanden van de Europese Unie. De Vlaamse ondersteuning zou zich enkel richten op projecten met Oekraïne.

Mijnheer de minister, wat voor het ene land geldt, geldt ook voor het andere. Wij kunnen uiteraard niet voor alles en iedereen verantwoordelijk zijn, zeker niet met de beperkte middelen waarover u beschikt. Toch lijkt het mij zinvol om de aandacht te vestigen op de wantoestanden in Oekraïne, die volgens de heer Devolder vergelijkbaar zijn met die in Bulgarije.

Naar aanleiding van deze vraag heb ik overigens al een aantal mails en telefoontjes gekregen van mensen die

ook hulp proberen te bieden in Oekraïne. Zij vertellen mij hetzelfde als de vzw SOS Oekraïne.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van gelijkaardige wantoestanden als in Bulgarije? Wanneer werd u daarvan op de hoogte gebracht? Is dit van belang bij het uitstippelen van uw beleid? U maakt immers budgetten vrij voor de samenwerking met Oekraïne. Als er daadwerkelijk dergelijke wantoestanden bestaan in Oekraïne, heeft dat zijn weerslag op uw beleid ter zake? Zult u dat beleid dan ook bijsturen? De belangrijkste vraag is echter of u bereid bent om de Bulgarijeresolutie ook toe te passen op Oekraïne? Welke andere initiatieven stelt u voor?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's ik deel de bezorgdheid van de heer Sintobin, zij het dat er niet echt duidelijkheid over deze kwestie bestaat. We moeten afgaan op wat andere mensen zeggen. Uiteraard hebben we geen enkele reden om aan te nemen dat het niet zo zou zijn.

Voor Bulgarije was er een televisiereportage beschikbaar en dat zette de zaak vanzelfsprekend kracht bij. Dat illustreert de macht en de kracht van iets dat op televisie komt en de zwakte van iets dat de televisie niet haalt. Dat is altijd een ongelijke strijd.

Met het voorstel van resolutie dat we hebben ingediend, hebben we ons heel specifiek op Bulgarije gericht, maar we hadden op zijn minst ook de bedoeling het veel bredere signaal te geven dat dergelijke wantoestanden, waar ook ter wereld, voor ons niet door de beugel kunnen. De heer Sintobin zegt zelf dat we, helaas, niet alle problemen in de wereld kunnen oplossen, en dat we ons dus moeten beperken tot wat we heel zeker weten of waartoe we echt een bijdrage kunnen leveren.

Collega Anne Marie Hoebeke en ikzelf zullen straks in de commissie voor Welzijn nog aan minister Vanackere vragen wat de missie naar Bulgarije eigenlijk heeft opgeleverd, en welke concrete maatregelen daaruit zullen voortvloeien. Mijnheer de minister, ik wacht dat antwoord dus af en luister met belangstelling naar uw antwoord op deze vraag over Oekraïne.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik wil me graag aansluiten bij de opmerkingen van de heer Roegiers. Deze problematiek komt inderdaad niet alleen voor in Bulgarije. Heel wat landen kampen helaas met heel wat problemen. Ik heb het rapport voor me liggen van Mental Disability Rights International, een organisatie die heel actief bezig is met het verbeteren van de situatie van personen met een handicap in Centraal- en Oost-Europa. Het rapport omvat

afgrijpselijke informatie en ook foto's. Ook over Servië, Roemenië en Turkije heb ik een verslag, en zo kan ik nog heel wat landen opnoemen waar zich heel schrijnende situaties voordoen.

Net als de heer Roegiers beseft ik dat we niet alle problemen in de wereld zomaar kunnen oplossen. Wat we echter wel kunnen, is met de beperkte middelen die we hebben, zo veel mogelijk doen in samenwerking met de organisaties die nu al heel wat ervaring ter plaatse hebben. Ik verwijs naar het European Disability Forum (EDF), een Europese organisatie die honderden gehandicaptenorganisaties overkoepelt. Het is een heel belangrijke organisatie met contacten tot op het lokale niveau, met ouders, organisaties en personen met een handicap zelf. In de jaren voor de toetreding van de nieuwe lidstaten heeft ze een project van capacity building op poten gezet. In de tijd van het communisme beschouwde de staat personen met een handicap als iets zonder stem. Er was geen beleid voor hen. Ze bestonden gewoon niet en werden opzijgeschoven.

Het EDF heeft een samenwerking opgezet met lokale organisaties, om ervoor te zorgen dat mensen met een handicap zelf een stem zouden krijgen. Mijn vrees is dat bij deze discussie over Bulgarije en andere landen, alle aandacht naar de professionals zal gaan. Dat is heel belangrijk, maar zij zijn niet de enige spelers op dit terrein. We mogen niet vergeten dat ouders van kinderen met een handicap door het vroegere systeem werden gedwongen hun kinderen te verlaten. Ik laat in het midden of ze dat al dan niet vanuit het hart ook deden. Gelukkig bevind ik me zelf niet in die situatie. Ik kan dat niet beoordelen. Ik kan me echter niet inbeelden dat al die ouders stonden te springen om hun kinderen in de steek te laten.

We moeten er ook rekening mee houden dat landen als Roemenië en Bulgarije arme landen zijn. Er zijn dus de omstandigheden ter plaatse. Ouders werden gedwongen hun kinderen af te staan en kregen helemaal geen steun van de staat. Ze hadden dus geen keuze.

Men spitst zich toe op de professionals, maar er is ook nood aan een mentaliteitswijziging bij de staat. In dit hele verhaal van opvang van kinderen met een handicap hebben ook ouders een belangrijke rol te spelen, samen met de lokale gemeenschappen. Dat is cruciaal. Daarom wil ik graag verwijzen naar het EDF-beleidsdocument over 'community living', weg van instellingen. We beseffen natuurlijk ook dat niet alles meteen rozegeur en maneschijn zal zijn. Er valt nog een heel lange weg af te leggen. We mogen echter niet vergeten dat West-Europa zelf ook nog een lange weg voor de boeg heeft. Het gaat niet op zomaar met de beschuldigende vinger wijzen. We moeten allemaal samenwerken om te zorgen voor een betere opvang van personen met een handicap, en dat moet gebeuren in samenspraak met de personen

met een handicap in die landen. Op dat vlak kan het EDF een belangrijke rol spelen.

Ik verwijs ook naar het belangrijke werk dat de Raad van Europa nu al verricht met betrekking tot de sociale inclusie en het beleid voor personen met een handicap. België moet die zaken eens op tafel leggen om samen met de Raad van Europa na te gaan hoe samenwerking mogelijk is zonder elkaar met de vinger te wijzen. We moeten rond de tafel zitten om te zorgen voor betere levensomstandigheden voor kinderen en volwassenen met een handicap in Centraal- en Oost-Europa. Dat vraag ik. Ik steun de vraag van de heer Sintobin, maar wil ook vragen dat we ons niet zouden toespitsen op één land. We moeten er samen voor zorgen dat de situatie voor deze kinderen en volwassenen met een handicap grondig kan veranderen in de betrokken landen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers en schaar me achter hun betoog. Mevrouw Stevens, ik wil u danken voor uw bijdrage en voor het feit dat u uw visie, inzicht en knowhow ter zake met ons wil delen.

Helaas moet er inderdaad soms worden gewacht op de kracht van de media en van het beeld alvorens er tot actie wordt overgegaan en er dingen kunnen worden verwezenlijkt. Dat zou anders moeten zijn, maar de ervaring leert dat dit niet altijd het geval is. Ik heb het geluk gehad veel Oost-Europese landen, maar ook heel wat ontwikkelingslanden te kunnen bezoeken. Meer dan eens was ik geschokt. Ik heb zelf heel wat gefilmd en gefotografeerd. Ik waande me heel vaak 200 tot 300 jaar terug in de tijd toen ik zag hoe het eraan toeging in de weeshuizen, de scholen en zeker en vast ook de ziekenhuizen. Er is dus ontzettend veel werk aan de winkel. We stellen echter vast dat de plaatselijke bevolking echt wel vooruit wil en veranderingen wil. Dat is op zich natuurlijk ook al hoopgevend, maar de weg is nog lang. We kunnen niet alles in een handomdraai oplossen. De kleine dingen die Vlaanderen doet, zijn stappen in de goede richting.

Er is zeker ook Europees overleg nodig. Europa moet voorwaarden creëren en zorgen voor een betere ondersteuning van weeshuizen en de welzijnssector, zeker voor de landen die EU-lid zijn. Ik wil ook verwijzen naar de hier reeds aangekondigde vraag om uitleg van mevrouw Hoebeke in de commissie voor Welzijn over de weeshuizen in Bulgarije.

Mijnheer de minister, neemt Vlaanderen hierover contact op met de EU om iets te verwezenlijken? Zijn er afspraken ter zake, ook met minister Vanackere?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, ik dank de leden voor het aankaarten van deze problematiek.

Over de problematiek van Bulgarije zijn een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld en ook minister Vanackere zal daar straks over worden ondervraagd. Ik zal er hier dus niet echt diep op ingaan, maar wil toch al enkele elementen meegeven. Dit is immers belangrijk, temeer daar er de aandacht op werd gevestigd.

Mijnheer Sintobin, wat Bulgarije en ook Oekraïne betreft, heeft de Vlaamse Regering niet gewacht op eventuele media-aandacht. We hebben een zeer lange traditie van samenwerking met die landen van Centraal- en Oost-Europa, ook met de nieuwe lidstaten en de landen van de nieuwe buitengordel. Dat is ook het geval voor Bulgarije. Daar hebben we al heel goed samengewerkt. Minister Vanackere zal u daar straks ongetwijfeld meer uitleg over geven. Hij zal ook verslag uitbrengen over het rapport van de experts die erheen zijn gegaan. Ik heb mijn diensten niet meegestuurd omdat er iemand van het departement Welzijn meeding. U weet allicht allemaal dat de Vlaamse overheid, vanuit mijn bevoegdheidsdomein al meermaals dergelijke projecten heeft gesteund. We zijn dus een goede partner in Bulgarije. We worden daar ook gewaardeerd en gerespecteerd voor ons werk.

Ik citeer uit het expertenrapport na de reis daarheen: “De inzet van Vlaamse en andere buitenlandse middelen en kennis van zaken heeft geleid tot een aanzienlijke verbetering van de zorg en tot een andere visie op handicaps en de noodzakelijk aan te bieden ondersteuning. Bulgarije heeft nood aan hulp bij het ontwikkelen van een degelijk en integraal preventiebeleid voor gezinnen met zeer jonge kinderen.” Dat sluit aan bij wat mevrouw Stevens heeft gezegd. We moeten dit ruimer bekijken. Het gaat niet alleen over de instellingen. Ik geef nog een citaat: “Zoals uit de conclusies van de expertengroep bleek, hebben projecten van Vlaamse organisaties in Bulgarije al vruchten afgeworpen. Een aantal modeltehuizen functioneren zoals in Vlaanderen, maar de Vlaamse regelgeving stond ook model voor de Bulgaarse wetgeving. De toepassing ervan vraagt echter een continuïteit van het bestuur en een ingrijpende maatschappelijke mentaliteitswijziging. Met verenigde krachten kunnen Vlaamse organisaties die wijziging proberen te verwezenlijken in een nieuw en breed project dat structurele verbeteringen nastreeft.” Ik verbind me ertoe dat een dergelijk project prioriteit zal krijgen bij de selectie van voorstellen in het kader van de oproep voor het samenwerkingsprogramma Centraal- en Oost-Europa 2008. Maar, zoals gezegd, er lopen daar dus al diverse projecten. Minister Vanackere wist me te vertellen dat het volgens zijn mensen opviel hoezeer onze projecten afsteken tegen de situatie ter plaatse. Dat resultaat is met weinig middelen behaald. Begin februari van dit jaar heb ik een

nieuwe oproep gelanceerd. Ik hoop, en ben er eigenlijk zeker van, dat daar ook projecten bij zullen zijn, gericht op de bewuste problematiek in Bulgarije. In het licht van dit alles zullen die prioriteit krijgen.

Ik kom tot de specifieke situatie van Oekraïne. Ik werd niet op de hoogte gebracht van wantoestanden in Oekraïne die vergelijkbaar zouden zijn met wat recent in de BBC-documentaire over de Bulgaarse gehandicaptenhuizen werd getoond. Er is ons ook geen enkel rapport bekend van internationale organisaties waarin specifieke wantoestanden in Oekraïense weeshuizen worden aangeklaagd. Dat betekent niet dat er geen vergelijkbare wantoestanden zouden zijn. Ik zeg alleen wat mij is meegedeeld. Ik wil graag kennis nemen van de rapporten van het European Disability Forum waarnaar mevrouw Stevens verwijst. Die rapporten zijn mij momenteel niet bekend. Mevrouw Stevens, u hebt diverse landen opgesomd, maar het was me niet duidelijk of Oekraïne daartoe behoorde.

Wat de werking van de overheidsdiensten betreft, kan ik wel verwijzen naar recente rapporten van de Verenigde Naties en UNICEF. Die komen tot dezelfde conclusies over Oekraïne, namelijk dat het oude model van staatscontrole in elkaar is gestort na de val van de Sovjet-Unie, zonder dat een perfect werkend, vervangend systeem werd opgebouwd. Een algemeen gehoorde klacht betreft het feit dat de overheid, die vaak zelf tekortschiet of middelen tekort heeft, ook nog te veel bureaucratische obstakels laat bestaan voor initiatieven vanuit het middenveld die de tekortkomingen proberen te verhelpen.

Met betrekking tot de toestand in Oekraïense weeshuizen, wordt een gemengd beeld geschetst. Enerzijds wordt de Oekraïense overheid geprezen voor de bescherming die ze biedt aan de meest kwetsbaren. Anderzijds zijn de opvangtehuizen te grootschalig. Instellingen met 100 tot 200 kinderen zijn niet meteen de ideale afspiegeling van een gezinssituatie, die model zou moeten staan voor de opvang. Mevrouw Stevens verwees daar ook naar. De Oekraïense overheid is zich bewust van de problemen, maar kampt in de eerste plaats met wijdverspreide armoede bij de bevolking. Ze ondertekende een samenwerkingsakkoord met de VN, om gezamenlijk te proberen de armoede met 50 percent terug te dringen. Zo moeten geleidelijk middelen beschikbaar worden om materiële infrastructuur uit te bouwen.

Tegelijk wordt ook, in samenwerking met internationale experts, gewerkt aan een betere wetgeving. UNICEF, bijvoorbeeld, heeft het tot zijn hoofddoelstellingen gemaakt de Oekraïense regering, het middenveld en alle betrokkenen bij te staan om de bestaande wetgeving te verbeteren en in overeenstemming te brengen met de kinderrechten. Het wil programma's tot stand brengen voor de opleiding van personeel, re-integratie en bewustmaking. Dat is precies wat ook wordt beoogd in het

Vlaamse samenwerkingsprogramma. Onze samenwerking met onder meer Oekraïne is erop gericht onze Vlaamse praktijk en kennis ter beschikking te stellen van de partners. Mogelijke problemen in Oekraïne liggen hoe dan ook anders dan in Bulgarije, waar de Europese Unie toeziet op de correcte uitvoering van de Europese regelgeving. Dat impliceert ook dat het de plicht heeft op misstanden te wijzen en op hervormingen aan te dringen. Bij mijn weten werden noch door de Europese Unie, noch door enige andere internationale organisatie wantoestanden in Oekraïne aangeklaagd.

De eventualiteit van dergelijke problemen vormde dan ook niet de reden waarom de Vlaamse overheid vanaf 2004 het samenwerkingsprogramma heeft opengesteld voor projecten in Oekraïne. We volgen het voorbeeld van de Europese Unie zelf, die ook budgetten en programma's heeft gericht op de landen van de buitengordel. Ook vanuit het Vlaams Parlement was ertoe opgeroepen om weer aan te knopen bij de samenwerking met dat land. Het lag dus voor de hand Oekraïne als prioritaire partner te selecteren uit de vele nieuwe buurlanden die zich ook tot Vlaanderen richtten om ondersteuning. Met Oekraïne werden sindsdien een aantal projecten in de sociale sector, maar ook met kmo's, gerealiseerd.

Ik heb geen concrete aanwijzingen dat er in de gehandicaptensector meer problemen zouden rijzen dan in andere sectoren van de Oekraïense maatschappij. Daarom zie ik ook geen reden om het door ons gevoerde beleid van projectsubsidies te wijzigen. Dat deden we ook met de landen van Centraal- en Oost-Europa, nu nieuwe lidstaten, en we doen het dus ook met Oekraïne, als land van de buitengordel. We geven subsidies aan projecten die gericht zijn op de democratische en economische versterking, op conflictpreventie en op samenlevingsopbouw. Er worden oproepen gelanceerd, die worden beantwoord vanuit de sociale sector, vanuit de welzijnssector. Dat is in Bulgarije gebeurd. Daar hebben we op het terrein heel concrete projecten uitgewerkt met betrekking tot huizen voor kinderen met een handicap en weeshuizen. Het gaat echter evenzeer over peterschapsprojecten voor ondernemingen, over projecten in de sociale sector en projecten inzake samenlevingsopbouw.

Voor Oekraïne heb ik het bedrag dit jaar opgetrokken tot 450.000 euro, zodat een aantal projecten kunnen worden gesubsidieerd. Het beleid bestaat er dus in dat we partners selecteren en daar geld voor ter beschikking stellen. Wij zeggen generiek waarvoor projecten kunnen worden ingediend. De projecten moeten natuurlijk beantwoorden aan een aantal kwaliteitsnormen en moeten in partnerschap met het land opgezet worden. In Oekraïne gaan we bijvoorbeeld 85 percent subsidiëren, wat ontzettend veel is. In de nieuwe lidstaten beperken we dat bedrag tot 50 percent, omdat we

van die landen een hogere inbreng vragen. Het is normaal dat er na verloop van tijd een zekere depressie intreedt. In Oekraïne gaat het dus om een bijna volledige financiering. Wat wel een en ander mogelijk maakt.

Het gaat altijd om een partnerschap, omdat er met lokale partners wordt gewerkt. Het heeft geen zin om met Vlaamse expertise een weeshuis of een tehuis voor jongeren met een handicap op te richten als er geen sprake is van kennisoverdracht, opleiding of systeemovername. Het is evident dat al die zaken gericht zijn op wederkerigheid.

De resolutie over Bulgarije kan mijns inziens niet zomaar worden doorgetrokken naar Oekraïne. Daarvoor zijn de aanwijzingen die u vermeldt, onvoldoende concreet. Maar zoals ik ook al voor Bulgarije heb voorgesteld, kan bij de selectie van projecten voor Oekraïne specifieke aandacht gaan naar de sociale sector, en meer bepaald naar personen met een handicap en kinderrechten, indien er projecten specifiek op die sector zijn gericht. De voorwaarde daartoe is dat deze voorkeur in gelijke mate gedragen wordt door de Oekraïense gesprekspartners die bij de selectie van de projecten zijn betrokken. Het moet bovendien gaan om projecten die een structurele bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van dergelijke problemen.

Zoals verschillende collega's al hebben gezegd, kunnen we vanuit Vlaanderen niet alle weeshuizen in Centraal- en Oost-Europa vernieuwen of verbouwen of van uitrusting voorzien. We kunnen wel onze kennis, ervaring en middelen ter beschikking stellen. Naar ik hoop zal dat ook in Oekraïne gebeuren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord en het overzicht van de initiatieven van de Vlaamse Regering met betrekking tot Oekraïne.

Niemand van de commissieleden trekt in twijfel dat er wantoestanden bestaan in Oekraïne. Bovendien kreeg ik mijn informatie van een vzw die al sinds 1995 actief is in Oekraïne en er meermaals per jaar met hulpgoederen naartoe trekt. Er is dus geen enkele reden om die informatie in twijfel te trekken.

De kracht van de media speelt hierin helaas een belangrijke rol. Bij het zien van de BBC-reportage schoot iedereen plots wakker, en nu moeten we blijkbaar wachten op een nieuwe reportage over Oekraïne vooraleer men ook voor dat land in actie schiet.

Ik ben tevreden te horen dat men zich in Oekraïne ook terdege bewust is van de problemen en dat men onder andere via het terugdringen van de armoede deze wantoestanden probeert te verhelpen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik zal u een kopie bezorgen van de beleidsdocumenten van het European Disability Forum. Ik zal ook even uitzoeken of Oekraïne in de verslagen voorkomt. Ik heb dat dossier niet bij.

Ik heb wel een soort van regionaal rapport van Europa met betrekking tot personen met een handicap, waarin onder meer de wettelijke bepalingen zijn samengevat. Het is een heel interessant overzicht, waarvan ik u de gegevens zal bezorgen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik maakte deel uit van de delegatie die in de vorige legislatuur Oekraïne heeft bezocht en daarop het initiatief nam voor een resolutie.

Ik wil de situatie uiteraard niet goedpraten. Toch moeten we ons ervoor hoeden alle vroegere Oostbloklanden in bedekte termen zowat te beschuldigen van misdaden tegen de menselijkheid. Het gaat immers om beschaafde landen. Ook bij ons kunnen bepaalde gevallen, zoals de zaak-Dutroux, het hele klimaat besmetten. We moeten deze wantoestanden in Bulgarije en Oekraïne dus beschouwen als uitzonderlijke gevallen, die niet het hele land in diskrediet mogen brengen. De reactie van de Bulgaarse overheid toont ook aan dat men deze toestanden niet duldt. We moeten dergelijke wantoestanden aanklagen, maar mogen de landen in kwestie niet stigmatiseren. Oekraïne is een beschaafd land en we moeten de goede banden met het land behouden.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik wil enkel nog opmerken dat andere landen of instellingen helpen niet altijd ontzettend veel geld hoeft te kosten. Het ter beschikking stellen van knowhow en expertise kan vaak al een hele stap voorwaarts betekenen.

Naar aanleiding van de factfindingmissie in Bulgarije heb ik overigens nog een mail gekregen van Chris Dusauchoit. Hij was erg onder de indruk van de betrokkenheid, de expertise en de knowhow van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en de Vlaamse administratie. Dankzij hun bijdrage kon er al een grote stap voorwaarts gezet worden. Ook in landen als Oekraïne kan die knowhow gebruikt worden, zonder dat het veel geld kost.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Roegiers, ik ben het met u eens dat het niet altijd veel geld hoeft te kos-

ten. De samenwerking is daar overigens niet op gericht. Het is in de eerste plaats de bedoeling om kennis over te dragen. Minister Vanackere heeft mij verteld dat zijn mensen die er zijn geweest, de grootste lof hadden voor de projecten die we daar subsidiëren.

Mijnheer Sintobin, Vlaanderen heeft niet gewacht op media-aandacht. De mensen die ter plaatse zijn gaan kijken, zoals de heer Chris Dusauchoit, bevestigen dat wij daar al actief zijn en onze verantwoordelijkheid nemen. Hetzelfde geldt voor Oekraïne. Ik heb Oekraïne gekozen als partnerland. De middelen worden dit jaar opgetrokken tot 450.000 euro. Dat zal toelaten om ook daar verder te werken. En dat gebeurt uiteraard niet in een sfeer van betutteling.

Ik heb mij ver gehouden van alle media-aandacht. Naast een brief aan de ambassadeur van Bulgarije, heb ik er enkel voor gezorgd dat wij verder kunnen werken, in de wetenschap dat wij daar al in verschillende projecten investeren. Ik heb de Bulgaarse ambassadeur enkel gewezen op de problematiek en stel, met u, vast dat de Bulgaarse overheid initiatieven neemt.

In Oekraïne hebben we evenmin gewacht op eventuele media-aandacht. We weten dat het niet meteen een ideale wereld zal worden, maar Oekraïne kampt nu eenmaal met enorme moeilijkheden. De beleidsmensen die ik daar ontmoet heb, zijn echter allemaal erg bezielde en streven naar goed bestuur, welzijnscreatie, welvaart en dergelijke meer. In die sfeer moet ook Vlaanderen daar verder werken.

Ik ben blij te horen dat de heer Dusauchoit bevestigt dat ons werk geapprecieerd wordt, precies omdat wij enerzijds willen samenwerken en niet betuttelen, en anderzijds omdat we ons toespitsen op de overdracht van expertise en knowhow, wat op lange termijn de beste manier van samenwerking is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Luk Van Nieuwenhuysen treedt als waarnemend voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het onderzoek naar het inzetten van zogenaamde publieksdiplomaten

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister, recent raakte bekend dat u een onderzoek wilt laten

uitvoeren om na te gaan of u gewone Vlamingen in het buitenland kunt inzetten als zogenaamde publieksdiplomaten. Het onderzoek zou worden uitgevoerd door het Steunpunt Buitenlands Beleid.

De bedoeling is dat Vlamingen in het buitenland, de zogenaamde expats, ingeschakeld worden om bij te dragen tot een positief imago van Vlaanderen in de landen waar ze verblijven. Men gaat ervan uit dat de mensen die in de betreffende landen wonen, het best geplaatst zijn om de plaatselijk bevolking te overtuigen van de troeven van Vlaanderen op cultureel en economisch vlak. Bovendien zouden ze beschikken over goede netwerken om niet enkel de plaatselijke bevolking, maar ook de plaatselijke bedrijfsleiders te bereiken.

U haalt de mosterd voor dit initiatief uit Québec. Ik verwijs hiervoor naar een studie van professor Jan Melissen en zijn researcher Ellen Huijgh. De studie draagt de titel 'Public diplomacy and domestic outreach in Flanders: lessons from Québec'. De Canadese provincie Québec heeft namelijk al een dergelijk netwerk uitgebouwd, of is daar in elk geval mee bezig.

Intussen loopt er een enquête bij de Vlamingen in het buitenland om te kijken hoeveel mensen er bereid zijn om die taak op zich te nemen. Als de respons voldoende blijkt, zult u hiervoor de nodige middelen vrijmaken.

Ik vermoed dat het initiatief los staat van de Club Diaspora, die in 2005 door een andere Vlaamse minister werd opgericht. Club Diaspora is een virtueel netwerk van een 1200-tal ondernemers die vanuit 84 landen in de wereld contact houden met ondernemers in Vlaanderen en hen bijstaan met hun kennis over de landen waar ze wonen en de economische mogelijkheden van die landen.

Er bestaat dus al een netwerk van Vlamingen in het buitenland, en er bestaat ook zoiets als 'Vlamingen in de Wereld'. Onze partij heeft vandaag overigens ook een netwerk opgericht, de 'Friends of Flemish Independence'. Nu komt daar dus nog een nieuw netwerk bij. In het blad Flanders Today lees ik daarover: "However there is no indication yet as to whether Flanders' 'honorary consuls' will be reimbursed, if enough Flemings are prepared to get behind the project, the ministry said, the "necessary resources" would be made available." Als ik dat lees, komt het mij voor dat dit absoluut geen voldragen idee is. Het lijkt erop dat u dit idee gelanceerd hebt zonder te weten waar u wilt landen.

Mijnheer de minister, waarover gaat dit voorstel eigenlijk? Welk mandaat zullen de zogenaamde publieksdiplomaten hebben om Vlaanderen te vertegenwoordigen? Wat zullen hun concrete taken zijn? Worden zij daarvoor vergoed? Is er in een opleiding voorzien? Zullen zij ondersteuning krijgen? Men kan immers

mensen overal ter wereld het label ‘publieksdiplomaat’ toekennen, maar de vraag is of zij wel in staat zijn om die functie ook effectief te vervullen.

Wat is het resultaat van het onderzoek door het Steunpunt Buitenlands Beleid? Dreigt er geen verwarring te ontstaan tussen de echte diplomaten en de publieksdiplomaten? Betekent dit voorstel mogelijk dat de huidige Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland tekortschieten in het uitdragen van het positieve imago van Vlaanderen? In welke zin verhoudt dit nieuwe voorstel zich tot de reeds bestaande Club Diaspora en de organisatie Vlamingen in de Wereld, die ter zake al een rol vervullen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, elk initiatief om de troeven van Vlaanderen in de wereld uit te dragen, is een goed initiatief. In dit geval zijn we echter nog aan het onderzoeken wat de mogelijkheden van een nieuw netwerk zouden kunnen zijn. Ik ben dan ook vooral benieuwd naar de stand van zaken van dat onderzoek.

Ik zou ook graag vernemen of en in welke mate dit samenvalt met Club Diaspora, Vlamingen in de Wereld of andere bestaande initiatieven.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij het betoog van de heer Roegiers. Op zichzelf is dit een positief initiatief. Als er Vlamingen in het buitenland zijn die Vlaanderen willen promoten, moeten zij ondersteuning kunnen krijgen. Die mensen moeten dan natuurlijk wel voldoende begeleid worden.

Er zijn echter ook een aantal landgenoten in het buitenland die wat verbitterd zijn over Vlaanderen, onder meer wegens de hier verondersteldelijk heersende ‘reglementitis’, zoals ze dat dan noemen. Zij keren ook liever niet meer terug. We moeten er dan ook terdege voor zorgen dat er geen verbitterde mensen ingeschakeld worden voor de promotie van Vlaanderen. Daarnaast moeten we ook opletten voor ongewilde en onverwachte effecten, die bij het inschakelen van niet-professionelen nooit helemaal uitgesloten kunnen worden.

De heer Van Overmeire vroeg of u misschien niet tevreden bent over de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland. Ik zou insgelijks graag van u vernemen of daar bepaalde regels rond bestaan en of die mensen geregeld geëvalueerd en beoordeeld worden.

De meeste Vlaamse vertegenwoordigers die we tot nog toe ontmoet hebben, leveren zeer goed werk. Eén persoon had een onderzoek laten uitvoeren naar het imago van

Vlaanderen in het land waar hij verbleef en dat imago bleek uitermate slecht te zijn. Toen ik hem vroeg wat hij al gedaan had om dat imago te verbeteren, stond hij met de mond vol tanden. Hij kon mijn vraag niet beantwoorden. Daarom wil ik weten hoe de vertegenwoordigers beoordeeld en geëvalueerd worden.

Ik heb ook vernomen dat er voor de Vlaamse vertegenwoordigers een soort rotatiesysteem zou komen zoals bij de ambassadeurs, die geregeld van locatie veranderen. Klopt dat? Zo ja, hoe zal dat gebeuren? Een rotatiesysteem lijkt mij niet altijd een goede zaak. Vertegenwoordigers moeten immers allerlei contacten en netwerken opbouwen om Vlaanderen goed te kunnen promoten. En dat vraagt tijd. Geregeld van locatie veranderen, kan in dat verband een slechte invloed hebben op hun werk als vertegenwoordiger.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer Verstreken, met die laatste opmerkingen komen we natuurlijk wel in een heel andere discussie terecht.

Ik wil mij aansluiten bij de opmerking van de heer Roegiers. Alles wat kan gedaan worden om het imago van Vlaanderen in het buitenland te verbeteren, is een goede zaak. De vraag is alleen hoe het initiatief tot stand komt.

Ik heb in het verleden onder meer vertegenwoordigers in Boedapest en Boekarest bezocht. We hebben kennisgemaakt met de heer Walter Moens, die uitstekend werk geleverd heeft op cultureel vlak. Ook het samenwerkingsproject met Nederland geeft Vlaanderen een goede uitstraling en benadrukt de culturele verbondenheid met Nederland.

Mijnheer de minister, ik ben in elk geval benieuwd naar uw aanpak voor de zogenaamde publieksdiplomaten. Het imago van Vlaanderen kan beter. We weten dat we beter zijn dan men ons doorgaans voorstelt. Dat komt vooral doordat men al te vaak de Franstalige pers volgt. Ik ben dan ook benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil meteen beklemtonen dat het om een onderzoek gaat. Er is helemaal nog geen beleidsbeslissing genomen. Het onderzoek is er gekomen op vraag van het Steunpunt Buitenlands Beleid. Een van de onderzoekers heeft wat aandacht van de pers gezocht, en daarop is de nu voorliggende vraag gebaseerd. Meer is er voorlopig niet. Er zijn dus geen beleidsimplicaties, en de vraag of we niet tevreden zouden zijn over de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland, doet hier absoluut niet ter zake.

Mijnheer Verstreken, onze Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland zijn allemaal statutair geworden. Dat betekent dat ze in een rotatiesysteem terechtkomen, zoals dat bij alle diplomaten wereldwijd het geval is. Zij worden geëvalueerd door de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen.

Ik wil dus benadrukken dat dit onderzoek van het Steunpunt geheel los staat van enige vorm van ontevredenheid over de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland. Wij hebben overigens maar een tiental vertegenwoordigers in het buitenland. Er zijn dus niet zo veel landen waar we actief zijn met een officiële Vlaamse vertegenwoordiging.

Het onderzoek in opdracht van het Steunpunt Buitenlands Beleid tracht lessen te trekken uit de ervaringen van het beleid inzake publieksdiplomatie van Québec. Québec besteedt immers al een aantal jaren veel aandacht aan de samenwerking met de eigen burgerlijke samenleving in het buitenland. Het promoten van Québec in het buitenland en de aandacht voor de opbouw van een eigen identiteit hangen hier nauw mee samen. Het belang van het tweerichtingsverkeer en het opbouwen van langetermijnrelaties staan daarbij voorop.

Het onderzoek draait rond de vraag welke lessen daaruit kunnen getrokken worden ten behoeve van het Vlaamse buitenlandse beleid. Dit kortlopende onderzoek is opgenomen in de jaarplannen van het steunpunt, die na advies van de stuurgroep van het Steunpunt, door mij werden goedgekeurd. Het onderzoek is echter nog niet afgerond. Ik wacht nog op de resultaten. Als het zover is, zullen we zien welke beleidsaanbevelingen het Steunpunt daaromtrent formuleert. Ik kan dus op een aantal vragen over het onderzoek nog niet antwoorden. Al wat daarover tot op heden werd verklaard in de pers, is voor rekening van de onderzoekers zelf.

Dit betekent echter niet dat Vlaanderen niet aan publieksdiplomatie doet. Publieksdiplomatie is een vorm van diplomatie die alle landen momenteel hanteren. Het gaat over programma's, gesubsidieerd door de overheid, met het doel de publieke opinie in het buitenland te beïnvloeden. Dat kan op diverse manieren: via culturele activiteiten, uitwisselingen, radio- en tv-programma's, culturele ambassadeurs, evenementen, films, publicaties, enzovoort. Op dat vlak wordt er dus wel degelijk een totale beleidscoherentie nagestreefd.

Een van de eerste zaken die op dat front gelanceerd werden, was het gemeenschappelijke logo voor de promotie van Vlaanderen in het buitenland. Op die manier treedt Vlaanderen in het buitenland op met een gemeenschappelijk merk dat altijd gebruikt wordt als sublogo. Het is een logo van Vlaanderen, niet van de Vlaamse overheid.

Er zijn ook tal van meertalige brochures die ter beschikking gesteld worden van onze Vlaamse vertegenwoordigers

in het buitenland. Het laatste initiatief in de rij is Flanders Today, dat erop gericht is om buitenlanders kennis te laten maken met Vlaanderen. In 2008 zal dat verder worden uitgewerkt. Ik zal onder meer een aantrekkelijke visuele presentatie laten maken en nieuw advertentie- en tentoonstellingsmateriaal introduceren voor het Departement internationaal Vlaanderen en voor de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering. De anderstalige portaalsites, evenals www.vlaanderen.be/internationaal, krijgen een nieuw, modern kleedje en worden interactief ingevuld om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en verwachtingen van de verschillende doelgroepen. In 2008 zal ik me blijven inzetten om het imago van Vlaanderen op het internationale toneel eenduidig neer te zetten als modern en dynamisch, met een rijk en gevarieerd aanbod.

Een van de zaken die in dat kader passen, is mijn afspraak met de Nederlandse staatssecretaris voor Europese Zaken en Internationaal Cultuurbeleid, de heer Frans Timmermans, om minstens eenmaal per jaar gezamenlijk de 'low countries' te promoten in het buitenland. Op dit moment doen we dat al – met succes – in Boedapest. Ik ben ter plaatse geweest om samen met staatssecretaris Timmermans het LOW-festival te openen. Het festival heeft in Hongarije en Nederland massale pers aandacht gekregen. In Vlaanderen was dat veel minder, maar dat ben ik intussen helaas al wat gewend. Met zo'n festival zet je de eigen kunstenaars op de internationale scène. Het gaat om meer dan 150 voorstellingen op verschillende locaties, onder meer in Boedapest en Pésc. Het festival loopt van 15 februari tot 12 maart en is een van de belangrijkste festivals van dit jaar in Hongarije. Dit is een zeer moderne vorm van publieksdiplomatie waarmee ik absoluut wil doorgaan.

Mijnheer Van Overmeire, zoals u ziet, wacht ik niet op het rapport om aan publieksdiplomatie te doen. Publieksdiplomatie gaat immers veel ruimer dan burgervertegenwoordigers. We zullen echter in elk geval kijken of we lering kunnen trekken uit het model van Québec. De studie moet echter nog opgeleverd worden. Ik kan dus nog niet antwoorden op uw vragen, omdat er nog geen beleidsbeslissing is genomen.

Men mag het begrip publieksdiplomatie dus zeker niet verengen tot het aspect van burgervertegenwoordigers, dat weliswaar een zeer belangrijk aspect hiervan is. Die mensen kunnen in het buitenland minstens helpen voorkomen dat je een slecht imago krijgt. Zij kunnen in hun contacten Vlaanderen promoten. Dat is, zoals gezegd, een belangrijk aspect van publieksdiplomatie, maar zeker niet het enige.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik zal mijn concrete vragen bewaren tot het hele concept vaste vorm krijgt.

Ik ben het idee van publieksdiplomatie op zich wel genegen, maar het moet dan wel een duidelijke meerwaarde hebben en kaderen in wat we nu al hebben. We kunnen ons afvragen hoe de burgerdiplomaten zich verhouden tot de landen waar we nu al vertegenwoordigers hebben. Of is het de bedoeling ons te concentreren op de landen waar we nog geen vertegenwoordigers hebben? Zal er sprake zijn van een soort samenwerking? Die vragen keren later nog terug.

Mijnheer de minister, uw antwoord roept bij mij wel nieuwe vragen op. De titel van het stuk in Flanders Today luidde "Bourgeois plans to recruit citizen diplomats". U zegt dat u over dit onderzoek niet gecommuniceerd hebt met de pers. Toch verschijnt er al iets in Flanders Today. U stelt dat een van de onderzoekers mogelijk gecommuniceerd heeft met de pers. Dat is mijns inziens net zo goed een probleem. U geeft als minister een opdracht aan onderzoekers, die er dan over communiceren alvorens de studie aan u op te leveren. Het gevolg is dat we erover kunnen lezen in een orgaan dat betaald wordt door de Vlaamse Regering, terwijl u zelf nog niet met de pers wilt communiceren. Dat is volgens mij een probleem van discretie. Bent u van plan om uit te zoeken hoe dit in de pers is terechtgekomen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Eigenlijk niet. Dat er een onderzoek loopt, mag iedereen immers weten. Het Steunpunt zelf heeft dat opgenomen in zijn werkprogramma en er goedkeuring voor gevraagd. Ik weet niet wanneer ze precies met die opdracht zijn begonnen, want ze werken onafhankelijk. Er zijn in die zin dus helemaal geen geheimen. Als echter wordt geblokkeerd dat ik dit van plan ben, dan wordt er natuurlijk vooruitgelopen op mogelijke beslissingen. Ik ben het idee genegen: laat dat duidelijk zijn. Ik weet echter niet wat er precies zal worden voorgesteld en welke lessen er zullen worden getrokken. Misschien oordelen de onderzoekers wel dat dit een inefficiënte werkwijze is.

Ik heb hiermee dan ook geen enkel probleem. Het biedt trouwens de kans om er van gedachten over te wisselen. De onderzoeker zal het allicht niet om die reden gedaan hebben, maar het is goed dat de commissie op de hoogte is van die zaken. Het lijkt me echter geen schending van welke discretieplicht dan ook. Ik ben voor een zo groot mogelijke openbaarheid van bestuur, en ik zie niet in wat er verkeerd aan zou zijn dat men weet dat dit onderzoek loopt, wel integendeel.

De heer Karim Van Overmeire: Uw antwoord verbaast me wat. Openheid is natuurlijk mooi, maar dit gaat over een lopend onderzoek, en het is uiteindelijk aan u om dat te beoordelen en een beslissing te nemen. Pas dan wordt zoiets meegedeeld aan de pers, en dan nog liefst nadat u het parlement op de hoogte hebt gebracht.

In dit geval gebeuren er echter al mededelingen aan de pers vóór het onderzoek wordt opgeleverd. U bent daar niet eens van op de hoogte en wordt hier geconfronteerd met vragen waarop u voorlopig nog geen antwoorden kunt geven, aangezien u nog geen beslissing hebt genomen. Dat is toch een heel klein beetje de wereld op zijn kop.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het zenden van een Vlaamse delegatie naar Kosovo en de gevolgen hiervan voor de relaties met Servië

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week heb ik in de plenaire vergadering een vraag gesteld over het feit dat het Kosovaarse parlement op 17 februari 2008 de onafhankelijkheid heeft uitgeroepen. Dat is bekend geraakt in het weekend voor ik mijn vraag stelde. Diverse staten hebben ondertussen de onafhankelijkheid van Kosovo erkend. Ook België zou dit doen, of heeft dit gedaan. Het is me, eerlijk gezegd, nog heel onduidelijk in welk stadium België precies zit wat dat betreft.

Aangezien u zich in het buitenland bevond, heeft minister-president Peeters geprobeerd op mijn vragen te antwoorden, maar voor een aantal specifieke vragen moest hij me het antwoord schuldig blijven. De discussie in plenaire vergadering van vorige week is trouwens merkwaardig verlopen. U moet het verslag er maar eens op nalezen. Ik beperk me hier echter tot mijn vragen.

U bent van plan een officiële Vlaamse delegatie naar Kosovo te sturen, die contact moet leggen met de Kosovaarse regering, teneinde tot een samenwerking te komen tussen Vlaanderen en het onafhankelijke Kosovo. Mijnheer de minister, welke timing wilt u daarbij in acht nemen? Wanneer zal die delegatie vertrekken? Hoe zal die delegatie zijn samengesteld, en welk mandaat zal ze krijgen? Wat zal ze daar precies doen? Welke concrete samenwerkingsprojecten denkt u eigenlijk tussen Vlaanderen en Kosovo tot stand te brengen, of wordt het een delegatie met een groot symbolisch karakter? En meteen rijst ook de vraag welke gevolgen het sturen van de delegatie zal hebben voor de banden met Servië. Er zijn immers niet alleen 2 miljoen Kosovaren, maar ook 8 of 10 miljoen Serviërs, die, zoals u ongetwijfeld weet, helemaal niet opgezet zijn met

de onafhankelijkheid van Kosovo. Servië is zonder meer ook een Balkanland waarmee we nauwe banden moeten proberen te handhaven. Ik wil in dat verband geen partij kiezen. Ik vind het niet echt verstandig dat de Serviërs onder meer ermee dreigen de diplomatieke betrekkingen te verbreken met landen die Kosovo erkennen. Ze doen het echter wel. Ik vraag u zeer concreet: als Vlaanderen die delegatie stuurt, hoe zullen de Serviërs daarop reageren?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, ik behoor tot een partij die applausseert voor ieder volk dat een eigen staat kan scheppen. De voormalige Volksunie en de huidige N-VA hebben al zeer lang een solidariteitsband met Kosovo, ook op persoonlijk niveau. Dat is vreemd genoeg nog het meest belicht in de Franstalige pers, met bijvoorbeeld een uitgebreid artikel in *Le Soir*. Het leek bijna een N-VA-operatie, waarbij men ging van voorzitter De Wever tot de Vlaamse minister.

Elke partij telt halve dissidenten. Zo heb ik bijvoorbeeld ook sympathie voor Servië. Ik kan er ook niets aan doen. Als verkiezingswaarnemer ter plaatse heb in bewondering gestaan voor de mobilisatiekracht bij de Serviërs, ook bij jonge mensen. Dat was toen uiteraard een mobilisatie tegen Milosevic. Men moet er zich voor hoeden alle Serviërs als aanhangers van Milosevic te beschouwen. Zo is er Jelica Novakovic, een prachtige dame die in Vlaanderen goed gekend is. Ze was onze gids en tolk toen. Ze heeft een grotere kennis van de Nederlandstalige literatuur dan wijzelf en publiceerde een soort dagboek in de periode van de NAVO-bombardementen op Servië.

Het spreekt vanzelf dat het regime protesteert, maar het gaat eigenlijk ook over de bevolking van Servië. Die mobilisatiekracht heeft me opnieuw verbaasd. Een paar honderdduizend betogers kwamen in Belgrado op straat. Hier moet het al om een soort van witte mars gaan om zoveel mensen te mobiliseren. Een en ander leeft blijkbaar echt in Servië. Uiteraard steunen we het Kosovaarse volk, dat eigen structuren uitbouwt, maar laten we alstublieft de Serviërs niet beschouwen als de moordenaars van Europa. Er is ook een heel andere benadering mogelijk dan louter zwart-wit. Mijnheer de minister, zoals u het zelf, met Einstein, stelde op uw prachtige nieuwjaarskaart: "Man muss die Dinge so einfach wie möglich machen, aber nicht zu einfach."

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, hoe ziet u die delegatie naar Kosovo? Het is triest wat er in Belgrado is gebeurd naar aanleiding van de erkenning van Kosovo. Sommige ambassades, waaronder de Belgische, werden aangevallen. Deze commissie is er nog te gast

geweest. We hebben daar een zeer goede ambassadeur. Is er overleg met die ambassadeur? Zij kent de problematiek erg goed. Het is een dame met grote diplomatieke kwaliteiten en het is toch ook geen ongevoelige materie. Met het feit dat er ook contacten met Kosovo moeten zijn, heb ik dan weer helemaal geen probleem.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik verwijs op de eerste plaats natuurlijk naar het antwoord dat de minister-president in mijn afwezigheid op 20 februari heeft verstrekt in de plenaire vergadering. Ik deel u ook mee, voor zover dat u dat niet zou weten, dat België gisteren wel degelijk Kosovo heeft erkend. U hebt dat via Belga kunnen vernemen. De interne Belgische procedure is afgewerkt. Dit moet nog worden geformaliseerd door het sturen van een brief naar Pristina.

Ik heb inderdaad aangekondigd dat ik binnenkort een Vlaamse delegatie naar Kosovo stuur. Er is nog geen precieze timing en eerst moeten er diplomatieke contacten worden gelegd. Dit moet worden afgerond, ook om te bekijken wie we kunnen ontmoeten en waarover we het kunnen hebben. Zulks kan onmogelijk inderhaast geregeld worden. Die delegatie zal worden samengesteld op basis van de resultaten van lopende diplomatieke contacten. Alleszins zullen er vertegenwoordigers van mijn kabinet en mijn departement deel van uitmaken, en mogelijk ook vertegenwoordigers van sectorale departementen. Dat hangt een beetje af van wat aan Kosovaarse zijde naar voren wordt gebracht en van de kwestie voor welke samenwerking er in eerste instantie interesse bestaat.

De missie van de delegatie zal precies zijn na te gaan hoe er tussen Vlaanderen en Kosovo kan worden samengewerkt en hoe we de Kosovaren kunnen helpen met het opbouwen van hun instellingen. Ik neem aan dat u er allen van overtuigd bent dat er enorm veel opbouwwerk nodig zal zijn. Het wordt dus een verkennende missie, die moet duidelijk maken op welke terreinen de grootste interesse en de grootste nood bestaat aan samenwerkingsprojecten. Onze missie zal ter plaatse ook moeten nagaan waar de Vlaamse expertise de grootste toegevoegde waarde kan genereren.

De delegatie zal met de Kosovaarse regering de bestaande samenwerking evalueren. Dan moet worden bepaald hoe dat best kan worden bestendigd. Er zijn inderdaad al een aantal samenwerkingsverbanden geweest. Dan denk ik aan projecten van de Balkanactie in Kosovo, onder meer op het vlak van de wederopbouw van woningen en duurzame landbouwontwikkeling. Ik heb wijlen president Rugova meerdere keren ontmoet. Hij wees telkens opnieuw op de grote nood aan industriële ontwikkeling. Er zijn grote onontgonnen ertsen-

voorraden. Er zullen echter eerst een aantal randvoorwaarden moeten worden vervuld alvorens daarop kan worden ingegaan.

Ik heb ervoor gezorgd dat ons samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa wordt uitgebreid tot de landen van de Westelijke Balkan, zodat, naar analogie met wat we daarnet hebben besproken, er samenwerking mogelijk wordt met ons Vlaamse middenveld, met de bedrijfsorganisaties, met sociale en welzijnsorganisaties. Voor pijler drie – de landen van de buitengordel – is in totaal 750.000 euro beschikbaar. In eerste instantie zal met de Kosovaarse autoriteiten worden bekeken waar de beste mogelijkheden liggen.

Wat de Vlaamse Regering betreft, heeft deze beslissing geen enkele invloed op de relaties met Servië. Ik vestig er trouwens uw aandacht op dat de Vlaamse Regering, op mijn voorstel, beslist heeft om het Centraal- en Oost-Europabeleid uit te breiden tot, onder meer, Servië. Ik hoop van ganser harte dat dit zal resulteren in waardevolle samenwerkingsprojecten. De Vlaamse Regering kiest niet voor Kosovo en tegen Servië, maar wil kunnen samenwerken met beide. Ik hoop dus net zozeer dat in het samenwerkingsprogramma interessante en waardevolle projecten met Servië kunnen worden opgenomen. Ik hoop dat ook van Servische zijde de mogelijkheid open wordt gelaten om die samenwerking tot stand te brengen en de banden wederzijds aan te halen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ter voorbereiding van mijn vraag heb ik de geschiedenis van Kosovo nog eens herlezen en de actualiteit ook eens wat beter bekeken. Zoals de heer Loones stelt, is het natuurlijk geen zwart-witverhaal. Mijnheer de minister, ik ben het met u eens als u stelt dat we niet voor Kosovo en tegen Servië moeten zijn, of omgekeerd. Wij moeten niet bepalen vanuit Vlaanderen, 1600 kilometer verder, wie wit en zwart is, wie goed en slecht is.

De onafhankelijkheid is een feit, denk ik. We hebben alle belang bij een onafhankelijk Kosovo dat een stabiele rechtsstaat is, met een minimum aan welzijn en welvaart. Als we daarbij kunnen helpen, dan moeten we dat doen, ook in ons eigen voordeel. Dat geldt net zozeer voor de andere landen van de Westelijke Balkan: voor Macedonië, voor Albanië, voor Montenegro. Misschien is dat voor Montenegro het minst van al nodig, maar voor die andere landen is hulp zeker aangewezen.

Mijnheer de minister, uw aankondiging van die Vlaamse delegatie is toch nog in hoge mate symbolisch. U weet immers nog niet goed wat ze daar precies moet gaan doen. U wilt eerst contacten leggen en ik veronderstel dat dit via de Belgische kanalen zal verlopen. Eerst zal er een Belgische ambassadeur in Pristina moeten worden

geaccrediteerd, en dan kunt u pas werken. De Vlaamse vertegenwoordiger in Wenen lijkt me wat veraf. Zult u die contacten laten leggen door mensen van uw eigen diensten, of lijkt het u in dit stadium verstandiger en beter om nog via de Belgische kanalen te werken?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Het verheugt me hier te horen dat het inderdaad geen zwart-witverhaal is. Ook positief vind ik de eindnoot van de minister, namelijk dat we zowel met Servië als met Kosovo goed moeten kunnen samenwerken.

Minister Geert Bourgeois: Die contacten verlopen inderdaad via de Belgische diplomatie, maar die heeft momenteel al iemand in Pristina. Het is dus mogelijk die contacten ter plaatse te leggen.

Mijnheer Van Overmeire, uw conclusie is niet juist. Het is niet omdat we een beslissing nemen om contacten te leggen, dat dit louter symbolisch zou zijn. Integendeel, het is daadwerkelijk de bedoeling te komen tot samenwerking, maar ik zie niet in hoe we dit op korte termijn anders zouden moeten aanpakken dan met een eerste missie, die contacten legt en besprekingen voert. Dit is een belangrijke beslissing, die ook getuigt van de Vlaamse wil om ter plaatse, waar dat kan, en in bescheiden mate, mee te helpen aan het uitbouwen van een democratische samenleving. Nogmaals, dit is niet gericht tegen Servië. Integendeel, we stellen net zozeer voor om met Servië tot samenwerkingsakkoorden en gezamenlijke projecten te komen. Dit is dus geen symbolische actie, die verder niets om het lijf heeft. Het is belangrijk dat Vlaanderen zich bereid toont om heel snel tot samenwerking te komen met die onafhankelijke staat Kosovo.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Heb ik het goed begrepen dat er ondertussen al een Belgische diplomatieke vertegenwoordiging naar Pristina is vertrokken? Wordt er overleg gepleegd tussen de federale en de Vlaamse overheid ter zake, of wordt u dat gewoon ter kennisgeving meegedeeld? Hebt u dat ergens moeten lezen? Kunt u daar zelf suggesties over doen?

Minister Geert Bourgeois: Dat is nog weer een ander debat. Daar hebben we het al over gehad, naar aanleiding van vragen van de heer Van Nieuwenhuysen. Ik ben er misschien niet duidelijk over geweest, maar iemand van de Belgische diplomatie werkte al in Pristina. Het is dus niet zo dat daar nu sinds maandag iemand heen is gestuurd. Een deel van de Belgische diplomatieke vertegenwoordiging is ter plaatse. Het is evident dat met die man contact wordt opgenomen,

maar over de vraag wie daar wordt aangeduid, zijn er geen contacten met de federale overheid.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik heb u inderdaad vroeger al bevraagd over de inspraak van Vlaanderen inzake diplomatieke posten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
